

Kwaliteitsnota Spoedechografie door SEH-artsen KNMG en beschrijving overgangsregeling

Opgesteld door TJA Schönberger namens sectie spoedechografie NVSHA

juni 2017

Opmerking

Waar SEH-arts staat wordt SEH-arts KNMG bedoeld.

Juridisch kader

In 1993 is de Wet BIG (Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg) aangenomen. Binnen deze wet worden voorbehouden handelingen beschreven, die alleen gedaan mogen worden door personen die daartoe vanuit een opleiding gerechtigd zijn. Echografie wordt niet genoemd in deze wet en is formeel dus geen voorbehouden handeling. Hieruit volgt dat echografie door iedereen gebruikt mag worden, mits daarvoor aantoonbaar een adequate opleiding gevolgd is.

De sectie spoedechografie van de NVSHA heeft de opleiding tot basis spoedechografist vormgegeven door het beschrijven van een certificatie traject. Dit traject behelst zowel de introductie, de expertise opbouw als ook de examinering om vast te kunnen stellen wanneer een SEH-arts in staat is om met de juiste intentie basale echografie toe te passen in de acute zorg. Doordat de inhoud van het traject is gebaseerd op gerenommeerde buitenlandse certificatie trajecten voor spoedechografie is de kwaliteit van het traject en hierdoor de individuele echovaardigheid gewaarborgd en gelijkwaardig aan de buitenlandse evenknie.

De NVSHA beschouwt eenieder van haar individuele leden als bevoegd en bekwaam voor de basale echografische toepassingen, zoals omschreven in het certificatie traject, indien voldaan is aan alle beschreven eisen. De NVSHA ondersteunt iedere voor echografie gecertificeerde SEH-arts die basale spoedechografie toepast in de zorg. Het gecertificeerd zijn voor basale spoedechografie, of kandidaat hiervoor zijn, wordt vanaf 1 juli 2020 vanuit juridisch oogpunt ten zeerste aanbevolen bij het uitvoeren van basale spoedechografie. Het niet gecertificeerd zijn voor basale spoedechografie houdt niet in dat andere echo toepassingen of verrichtingen niet uitgevoerd mogen worden. Wat deze betreft is iedere arts gebonden aan wat de wet hen voorschrijft te doen.

Overgangsregeling

Na ratificatie van dit traject in de ALV zal het enige tijd duren voordat in iedere kliniek een SEH-arts gecertificeerd is en als supervisor voor collega's kan fungeren. Gedurende deze opstartperiode zal er een relatief tekort aan supervisors bestaan, waardoor de kandidaten rekening moeten houden met extra inspanningen en extra tijd om aan de gestelde eisen te kunnen voldoen. Hierdoor en om de implementatie van het echo traject en de juridische consequenties, die met invoering van kracht zullen zijn, soepel te laten verlopen, is een overgangsregeling opgesteld.

- A) Deze overgangsregeling houdt in dat SEH-artsen zich vanaf 1 juli 2017 kunnen laten certificeren volgens het certificatie traject, maar dat het pas vanaf 1 juli 2020 verplicht is het certificaat te bezitten bij het uitvoeren van spoedechografie in de zorg. Dit geeft alle leden drie jaar de tijd om aan het aantal vereiste echo's te komen en zich te certificeren. De vereniging stimuleert haar leden echter om zo snel mogelijk het basis spoedechografie certificaat te behalen, om hierna collega SEH-artsen te kunnen superviseren.
- B) De overgangsregeling houdt verder in dat er op meerdere manieren aan de supervisie eis kan worden voldaan. Deze manieren zijn:

1. Zoals beschreven in het certificatie traject; supervisie geschied door een collega SEH-arts die reeds gecertificeerd is. Belangrijke toevoeging hierbij is dat een collega SEH-arts uit een andere vakgroep ook gevraagd kan worden voor deze supervisie of dat de kandidaat een dag of periode meeloopt in de kliniek van een gecertificeerde SEH-arts.
 2. Supervisie op afstand, waarbij de kandidaat de noodzakelijke echobeelden per deelgebied digitaal en geanonimiseerd opstuurt naar een supervisor die op fysieke afstand de beelden beoordeelt. Een digitaal platform om dit te faciliteren wordt overwogen. De kandidaat moet zich ervan bewust zijn dat op deze wijze geen directe feedback gegeven kan worden op het omgaan met en manipuleren van de probe. Dit kan het leerrendement vertragen.
 3. Bijwonen van scandagen; Er worden scandagen georganiseerd op een centrale locatie in Nederland, waarop kandidaten een groot aantal gesuperviseerde echo's kan maken.
 4. Supervisie door radioloog of cardioloog; Gedurende de overgangsregeling is het de kandidaat toegestaan zich direct te laten superviseren door een radioloog of cardioloog specialist. Hierbij moet rekening worden gehouden met de volgende zaken:
 - In de opleiding tot algemeen radioloog is spoedechografie boven het diafragma, zoals echo van hart en longen niet specifiek opgenomen als competentie. Gezien de aard en de intenties rondom echografie onderzoek door radiologen, mag van een radioloog verwacht worden de kandidaat SEH-arts adequaat te kunnen superviseren voor de FAST, de abdominale aorta en de vena cava inferior. Van een radioloog met een bredere interesse voor spoedechografie, neemt de werkgroep aan dat die ook competent is in het superviseren van andere basale echografie toepassingen.
 - In de opleiding tot algemeen cardioloog wordt veel aandacht besteed aan echocardiografie in stabiele situaties en minder aan echo in spoedsituaties. Een cardioloog wordt verondersteld competent te zijn in het superviseren van echografie van het hart en de vena cava inferior. Het vakgebied van de cardioloog omvat niet direct echografie van de longen. Een cardioloog met differentiatie gebied echografie of specifieke interesse in spoedechografie kan vaardig zijn in longechografie, maar kan niet automatisch competent tot supervisie geacht worden.
 - Het is de taak en de verantwoordelijkheid van de kandidaat om adequaat gesuperviseerd te worden in alle deelgebieden van spoedechografie, zoals omschreven in het certificatie traject.
 - Bij supervisie door radioloog en/of cardioloog moet beoordeling geschieden op basis van het gerichte karakter van spoedechografie, niet op basis van de eigen opleidingseisen vanuit radiologie of cardiologie. De werkgroep raadt aan om de beschikbaar gestelde beoordelingsformulieren hiervoor te gebruiken.
- C) Op dit moment zijn er in Nederland SEH-artsen, die al meerdere jaren succesvol echografie toepassen in de zorg. Het is aannemelijk dat deze SEH-artsen een bepaald bekwaamheidsniveau hebben bereikt. De sectie spoedechografie wil graag de expertise van deze artsen gebruiken om in vlot tempo voldoende supervisors en examinatoren te hebben om het examen systeem rondom de certificatie mogelijk te maken. Tijdens de overgangsregeling is het voor een

selecte groep artsen dan ook mogelijk om de status van supervisor te verkrijgen, mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden, te beoordelen door examinator en/of apex lid.

- minimaal 1 jaar werkzaam in een ziekenhuis waar spoedechografie op de SEH toegepast wordt.
- minimaal 48 uur theorie echografie onderwijs gevolgd tijdens een door de NVSHA erkende echo-cursus / echo-precourse/ echo-workshop / echografie stage.
- voltooid portfolio met 50 patiënten casus, waarvan minimaal 5 met pathologie
- aantoonbare affiniteit met spoedechografie, blijkend uit bijvoorbeeld instructeurschap of wetenschappelijke bijdrage over spoedechografie.
- behaald supervisorexamen.

D) Tot slot beschrijft dit document de personen die op basis van aantoonbare kwalificaties direct een status, zoals beschreven in het certificatie traject document, ontvangen. In dit document wordt een duidelijke eis gesteld aan de functie van apex lid. Aantoonbaar door zijn succesvolle afronding van het 'Ultrasound Leadership Academy fellowship' ontvangt Nasim Azizi de status van Apex lid.

Op basis van aantoonbare competenties passend bij de status van examinator, zulks beoordeeld door de apex, ontvangen de volgende SEH-artsen de status van examinator: Vincent Rietveld, Tom Boeijs, Arthur Rosendaal, Titus Schönberger, Prem Sukul en Ingvar Berg. Zij voldoen aan alle randvoorwaarden voor status van examinator zoals gesteld in het document over einddoelen examinator examen.

Op basis van aantoonbare competenties passend bij de status supervisor, zulks beoordeeld door de apex, ontvangen de volgende SEH-artsen de status van supervisor: Mirjam Holman, Yvonne van de Pas-Admiraal, Amber Hoek, Marco Bijvoet, Martijn van Beijnen, Harald Hening, Janine Rogge, Gert-Jan Mauritz, Aniek Epema, Dafni Papathanasiou, Diane Kuiper, Mark van Zanten en Mathijs Kreeft. Zij voldoen aan alle voorwaarden voor supervisor status zoals gesteld in het document over einddoelen certificatie examen.

Nota Bene

Op 1 juli 2020 vervalt de overgangsregeling en gelden alleen de bepalingen zoals opgesteld in het certificatie traject.